

Jizva

Vlak s dřevěnými vagony bez oken tiše uhněl podzimní krajinou kamsi do neznáma. Ti, co jej viděli, se mohli jenom domýšlet, co a kam ten vlak vlastně veze. Jeho cestující se k sobě tiskli, protože ve vagonech nezbývalo už téměř žádné místo. Dusný vydýchaný vzduch se mísil se strachem a beznadějí zoufalých matek, které hledaly své děti.

„Maminko? Proč to musíme mít na oblečení?“ Zeptal se malý kluk, který měl uhlově černé vlasy a jeho pronikavě modré oči nápadně připomínaly mořskou hřladinu. Drobnými prsty si přitom nepřítomně přejížděl přes žlutou hvězdu s nápisem JUIDE. Vzhlížel k ženě se stejně tmavými vlasy, která s jistou úlevou v očích tiskla své dva téměř identické syny k sobě a zrak upírala na druhý konec vagonu, kde se na nohou sotva udržel její manžel.

Ještě včera večer by ji nenapadlo, že se další den stane něco podobného. Kluci měli páté narozeniny a ona jim upekla čokoládový dort. Všichni se společně smáli a navzdory tomu všemu okolo byli alespoň na pár okamžiků šťastní. Moc dobře si uvědomovala, co tohle všechno znamená, ale odmítala na to jen pomyslet. Snad kvůli svým synům a manželovi, kterému už gestapo ušetřilo pár bolestivých ran. Doufala, že právě oni jsou ti vyvolení, které potká to štěstí, že ten vlak nemíří tam, kam si myslí.

„Aby nás poznali od ostatních, víš,“ odpověděla mu a pohladila ho po vláskách.

„My jsme jiní?“ Otočil se na ni její druhý syn, který měl roztržené obočí a s bolestivým výrazem si přidržoval pravou ruku, kterou měl poraněnou, jak do něj jeden člen gestapa prudce vrazil, aby ho popohnal.

„Ideál je jiný,“ povzdechla si.

Její odpověď se však ztrácela ve shluku zmatených a vystrašených hlasů. Vlak totiž s prudkým škubnutím zastavil a z venku k nim doléhaly zlověstně znějící hlasy. Popadla své dva syny do náruče a z posledních sil se snažila je udržet u sebe. Zadívala se na svého muže, pevně odhodlaná z něj nespustit oči, dokud nebude dostatečně blízko u nich.

Jak jeden z vojáků otevřel dveře, nahrnul se do vagonu vlhký vzduch prostoupený pachem cigaret a kovu. Lidé se tlačili ven, jako by je tam venku čekalo něco lepšího. Kluci se křečovitě drželi své maminky a jednomu po tváři stékaly slzy, jak ho rozbolela poraněná ruka. Jejich tatínkovi se podařilo dostat jen několik málo metrů za ně, jen stěží ale s nimi dokázal udržet krok. V záři ostrého odpoledního sluníčka, které je oslepovalo, se nořili mužské postavy vojáků, kteří nemilosrdně odtrhávali děti od svých matek a rozdělovali nově přichozí oběti do několika skupin.

Kluci se spolu dostali do nějaké místnosti plné mladších i starších dětí. Netušili, kde jsou jejich rodiče, stejně tak jako oni neměli ponětí, kde jsou jejich synové. Oba dva se usadili na zem, přitáhli si kolena k hrudníku a opřeli se o navlhlou špinavou zed.

„Jak se jmenujete?“ Zeptal se Tomáš dvou o poznání starších chlapců kousek od nich. Celou dobu se spolu bavili, takže bylo zřejmé, že se ti dva nevidí poprvé v životě.

„Petr,“ ujal se slova ten větší z nich a přestal svou pozornost věnovat pomačkanému papíru s uhlovou kresbou vesmírné rakety.

„A tohle je Hanuš,“ ukázal na světlovlasého chlapce sedícího vedle něj.

„Vás taky vystěhovali?“ Zajímal se David, jehož hlas zněl plachtivě. Trochu sykl, když se omylem dotknul své poraněné ruky.

„Ne,“ Petr zavrtěl hlavou a žmoulal roh papíru. „My přijeli z Terezína.“

Kluci se chtěli zeptat, co to je ten Terezín, ale už to nestihli. Do místnosti totiž vtrhlo několik mužů a vyháněli je ven.

Venku už stáli dvě řady dospělých. V klucích se probudila naděje, a tak se jejich oči rozběhly po lidech, jak se snažili usilovně najít známé tváře svých rodičů. Vojáci děti posílali buď do jedné, nebo do druhé řady. Kluci nechápali, podle čeho se rozhodují. Nejdřív oddělili Petra a pak poslali Tomáše do druhé řady. Vystrašeně tam stál a nevěděl, jestli má hledat své rodiče nebo se dívat na milovaného bratra. Toho poslali do stejné řady jako Petra. Pak přišla řada na Hanuše, starší voják se na něj chvílku díval, jako by se snažil vybavit si nějakou vzpomínku a pak ho poslal do stejné řady jako Tomáše.

Takže to střídají?

Roztřídili zbytek dětí a pak se řady daly do pohybu. Vojáci je mezi obrovskými budovami z načervenalých cihel kamsi vedli.

Pak se zastavili před obrovskou budovou a Tomáš se po Hanušově boku rozhlížel kolem sebe. Až je konečně našel, zářivě se usmál a zamával na svého brášku, který upozornil je na něj. Kousek od nich stál i Petr, ten ale Tomáše nezajímal, protože on našel své rodiče.

Tam jsou asi nemocní. Napadlo ho, když si všiml, že maminka má obvázaný kotník šátkem.

Asi půjdou k doktorovi, uvažoval.

Někde v dálce se ozvala velká rána. Hanuš nervózně těkal očima z Petra na budovu před nimi a zase zpátky. Nevěděl, že mu maminka několik dní zařizovala, aby se nedostal do plynu, netušil ani, že je také tady. Byl jen odhodlaný neopustit přítele, se kterým trávil posledních několik měsíců. Najednou se rozběhl a přeběhl na druhou stranu k Petrovi. Tomáš si toho všiml, chtěl to taky udělat, jenže se ozvalo několik výstřelů, lekl se a zastavil se.

„Keine Shritt mehr!“ Křičel rozzuřeně jeden z vojáků a druhá řada se dala opět do pohybu. Vcházeli do budovy, která jako by jednoho za druhým požírala. Rodiče s bratrem mu zmizeli před očima. Báł se vyběhnout, a tak si s bratrem jen vyměnili krátké pohledy a pak jemu i rodičům zamával... najednou tam stál sám, úplně sám...

Tomáš se otočil zády k budově a zadíval se na malou světlou dívku, kterou v ruce svírala zřejmě její maminka a ten muž, co stál tak blízko u nich, byl nepochybně její tatínek. Krátce, na opravdu jen velmi malý moment, si hleděli přímo do očí. Zmocňovala se ho závist... proč její rodiče také neodvedli?

Když v budově zmizel i poslední člověk z dlouhé řady, voják prudce zabouchl kovové dveře a někomu v okně budovy dal mávnutím ruky znamení. Rolety na oknech postupně jednu po druhé někdo zatahoval, Tomáš mžoural na okna, jestli náhodou v těch zatím nezatažených neuvidí skrze záclony své rodiče nebo Davida. Nezahlédl však jedinou známou tvář. Pak se zatáhlo poslední okno a z budovy se ozvalo tlumené zakřičení...

O 35 let později

Měl pocit, že už nedokáže udělat ani jeden jediný další krok. Vzpomínal si, jak tu kdysi na úplně stejném místě stál. S bolestí v očích, které jako by teď zahaloval veliký šedý mrak, se díval na tu velkou stavbu před ním. Jeho manželka Bára mu stála po boku a pevně mu svírala paži. Aniž by si to uvědomoval, stonky květin, které svíral v druhé ruce, přímo drtil. Zastavil se před deskou na zdi z rudých cihel, hlubokým nádechem si dodal potřebné odvahy a zvedl zrak. Začal pročitat jména v několika sloupcích vedle sebe.

Dvě z nich ho upoutala naprosto nečekaně.

Petr Ginz

Hanuš Beck

Určitě to jsou oni. Vzpomněl si na dva starší chlapce z místnosti. Hanuš přeběhl do druhé řady, kdyby jen neměl tehdy takový strach...

Četl dál. Přečetl několik neznámých jmen, až se dostal k příjmení, které se třikrát opakovalo, které nesl i on.

Tohle bylo ono. Jediná věc kromě jeho srdce, která na celém světě připomínala životy jeho rodičů a bratra.

Po tvářích mu začaly stékat dva horké potůčky slz. Sklonil se k zemi, položil na ni svazek květin a znovu se narovnal.

Bára pozorovala svého zničeného manžela, který se se zakloněnou hlavou a s přimhouřenýma očima díval k obloze. Jako by čekal, že se mraky seskupí a vytvoří tvář jeho maminky, tatínka, milovaného dvojčete...

Úzkostlivě se rozhlédla kolem sebe, všechno tu vypadalo tak chladně a krutě. Nedokázala si představit, že se v takovém prostředí ocitl jako malé pětileté dítě, protože ona byla dospělá a i tak jí běhal mráz po zádech.

Najednou chápala ty jeho slabé chvílky, kdy si vyčítal, že nepřeběhl. Sice byla jedináček a nikdy nepoznala, jaké je to mít sestru nebo bratra, ale rodina pro ni znamenala vše. Nedokázala si představit, že by kohokoli z příbuzných delší dobu neviděla, ale i přesto tomu nikdy nerozuměla. Často mu to snad i zazlívala. Měl přece ji a dvě krásné dcery. Žila v domnění, že především ony tři mu plnohodnotně nahrazují vše, co ztratil. Že ony jsou jeho rodina. Ted' se mu ale v mysli za to všechno omlouvala. Utáhla mu paže kolem jeho jemně třesoucího se trupu a na předloktí se jí skutálela jedna jeho slza. Obličej jí zabořil do světlých vlasů a Bára zaslechla tlumený vzlyk.

Najednou pochopila, že v hloubi duše navždycky zůstal ten opuštěný sirotek bez rodiny, bylo to jako jizva. Taková, která se nikdy nezacelí a nikdy nepřestane palčivě bolet...